GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu sêu $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 64. BRASIOVU, 30|18 Augustu **1877.**

Resbelulu.

Brasiovu, in 29 Augustu.

Numerulu ultimu alu fóiei nóstre erá deja espedatu, candu ne-a sositu scirea insemnata, ca o mare parte a armatei romane a trecutu Dunarea pe la Corabi'a si Turnu-Magurele in nóptea de Vineri spre Sambata (24 Aug.) Pana astadi trebuie ca au trecutu mai tóta armat'a concentrata la Corabi'a si Turnu in Bulgari'a. Vreo patrudieci mii romani voru dá in curundu peptu cu ostile lui Osman-pasi'a. Alti 25,000 ómeni, parte din armat'a regulata, parte militieni voru apará cu vitejia stramosiésca tiermulu romanu de ori-ce invasiune inemica. Romani'a a intratu in lupta cu tóte fortiele sale. Sórtea ia reservatu unu rolu din cele mai mari ce a potutu avé vreodata unu statu micu de 5 milióne locuitori. Braçiulu valorosu alu ostiloru romane va cadea greu in cumpan'a decisiunei mariloru lupte din giurulu Plevnei.

Vuete din cele mai sinistre si reu voitóre se latîsera dilele aceste pe aici despre armat'a romana. De-o parte se sustienea ca intrég'a divisiune a IV de lenga Plevn'a ar' fi fostu incungiurata de turci si ar' fi capitulatu, de alta parte se vorbea de mari neintielegeri intre comand'a russa si romana, de retragerea trupeloru romane din Bulgari'a. Diuarie mari cuotidiane nu se rusînara a colportá scirea absurda, ca marele duce Nicolae ar' fi datu ordinu se fie impuscati vreo 60 soldati romani, ca ar' fi cerutu cá generalulu Manu si alti comandanti romani se fie têrêti inaintea tribunalului de resbelu s. a. s. a. Intr'aceea inse grossulu armatei romane se pregatea de trecere si in mediuloculu divisiunei romane dela Plevn'a domnea, dupa cumu relatéza correspondinti'a nóstra de mai josu din 22 Aug. l. c., spiritulu resbelicu celu mai veselu, si oficierii din tabera 'si petreceau la sunetulu musicei militare, cantandu póte marsiulu de predilectiune alu ostasiloru romani: „. . . Astadi patri'a ne chiama, pentru ea cá se luptamu. . .“

Trecerea romaniloru este semnalulu, ca actiunea contra lui Osman-pasi'a a inceputu. Russii trebuie se puna astadi pe lenga aperarea passului dela Sipc'a, celu mai mare pretiu pe aceea, cá se infranga catu mai curundu ostirea lui Osman-pasi'a, care mai multu amenintia positiunea armateloru chrestine. Apparitiunea armatei romane in spatele si in cóst'a lui Osman-pasi'a póte fi fórte perniciósa pentru acest'a. Trupele romane de sub comand'a principelui Carolu usioru potu se le taia turciloru drumulu ce duce dela Plevn'a la Sofi'a. Prin acést'a óstea turcésca ar' deveni incungiurata de tóte partile si inchisa in Plevn'a, unde din lips'a de proviantu nu ar' poté se se tiena multu si ar' trebui se iá ofensiv'a. Osman-pasi'a a fostu inse tare in defensiva, in ofensiva óstea s'a se póte asteptá numai la o totala infrangere din partea armateloru chrestine.

Ofensiv'a turciloru din 21 lunei curente pana astadi, a avutu chiaru pentru ostile loru urmarile cele mai funeste. Russii se tienu neincetatu in defensiva si in luptele descrise in telegramele de mai josu au respinsu cu unu eroismu raru tóte atacurile turciloru, causendule acestor'a perderi enorme.

Inversiunarea si eroismulu, cu care s'au luptatu dî si nópte russii din inaltimele intarite ale passului Sipc'a cu numerósele bataliuni ale lui Suleiman sunt unice in istori'a resbeleloru. Turcii insusi recunoscu, ca au fostu respinsi de dieci de ori si ca au avutu mari perderi. Cei 15,000 russi cari apera passulu acel'a, au resbunatu pe camaradii loru, cari au cadiutu la Plevn'a. Armat'a lui Suleiman-pasi'a a fostu decimata in aceste lupte. Din Constantinopolu se anuntia cu tóte aceste, ca Suleiman ar' fi incungiuratu pe russi la Sipc'a si pe bas'a acestui telegramu turcescu, turcofilii au imprastiatu sgomotulu, ca turcii ar' fi luatu passulu. Dér' cumu s'ar' fi potutu intemplá acést'a, candu se constata, ca turcii au fostu respinsi in timpu de 5 dile si ca intru aceea au sositu russiloru ajutóre considerabile dela corpulu de armata a lui Radetzky?

Luptele dela riulu Lomu intre Mehemet Ali si armat'a principelui de coróna au remasu nedecise, au fostu inse si mai puçinu insemnate. Se adeveresce ca trupele lui Osman-pasi'a, care au voitu se vena intru ajutoriu lui Suleiman, au fostu asemenea respinse la Selvi. Tóte aceste incaierari inse au fostu de mai mica insemnatate.

Ofensiv'a turciloru a avutu pana acuma, dupacumu recunoscu insasi ei, unu resultatu fatalu. Turcofilii suntu intristati tare asupr'a perderiloru ce le-au avutu Suleiman-pasi'a. Déca turcii voru continuá a jertfi atat'a óste nebunesce, potemu se ne pomenimu intr'o buna diminétia ca nu va mai fi nici unu turcu care se se bata, scrie unu diuariu turcofilu. Darear' D-dieu! ar' fi respunsulu tuturoru acelor'a, cari sufere astadi de foculu si sabi'a turcésca.

De pe campulu de resbelu.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Din taber'a dela Bresleniti'a, 10/22 Aug. 1877. In diu'a candu v'am espedatu ultim'a scrisóre, am plecatu si eu din Nicopoli aici la divisiunea romana, a patr'a, care bivuachéza inaintea Plevnei la satulu Bresleniti'a cam o posta departe de Plevn'a.

Aci aflu vieti'a mai buna si mai senatósa cá in Nicopoli si de acést'a parere sunt si oficierii, ér' soldatii nu mai puçinu. Trecandu prin tabera si vediendu pe voinicii nostri trebuie se te inveselesci. Din fisiognomiile soldatiloru, din viuoiciunea si iutiel'a, cu care esecuta ei tóte ordinile superioriloru, din bunulu umoru, care atatu pe ei, catu si pe oficieri, intre cari domnesce unu spiritu de adeverati cameradi, nici pe unu momentu nu-i parasesce, castigi numai o convictiune, — ca ostirea romana e plina de entusiasmu. Sub asemeni impregiurari si petrecerea e aci catu se póte de buna. In tóta sér'a music'a infanteriei canta pana tardiu pe la órele 11—12 din nópte, care timpu 'lu petrecu oficierii, cari nu se afla in servitiu de campu, mai cu séma la unu ciaiu pe iérba verde.

Peste dî timpulu este mai puçinu placutu, ca-ci caldurile sunt nesuportabile si muscile fórte superatóre, astfeliu incata abia apucamu se vina sér'a cu recórea ei binefacatóre.

„De turci suntemu fórte aprópe si acuma nu dorimu alta, decatu se ne apropiamu de ei catu mai multu si catu mai curundu.“

Aceste cuvinte ale unui domnu oficieru, cu care am avutu o conversatiune interessanta, caracteriséza de ajunsu situatiunea presenta, in care se afla divisiunea nóstra. Intre altele 'mi-a impartasitu domnulu acest'a urmatóriele: „Alaltaeri pe la 11 óre nóptea — 'mi dise elu — am fostu tramisu in cuartierulu generalu russescu a comandantelui de armata generalu Zatoff la Poradin, 30 chilometre departe de aci. Insoçitu de cinci calarasi romani si patru cazaci russi, mergundu tóta nóptea, am ajunsu la generalulu Zatoff la órele 7 diminétia, unde dupa unu micu repausu m'am presentatu la generalulu. Acest'a m'a primitu fórte amicabilu si m'a invitatu apoi la dejunu, care l'am luatu impreuna cu densulu si cu suit'a s'a la órele 12. Pe la órele $1\frac{1}{2}$ postmeridiane am incalecatu érasi si am plecatu spre trupele nóstre indereptu.

Ne voindu a me reintórce totu pe acelasiu drumu, am apucatu pe line'a ante-posturiloru russesci dela sioséu'a Plevn'a — Lovci'a si apropiandume pana aprópe la 1500 pasi de ante-posturile turcesci, le-amu potutu vedé pe aceste fórte bine. Am vediutu tóte bivuacurile si forturile loru precumu si miscarea ce esista in taber'a loru si potu se 'ti spunu ca ceea ce am vediutu nu a fostu de asia cá se 'mi insufle vr'unu respectu deosebitu façia de fortiele armate ale musulmaniloru. Adeveratu ca positiunile ocupate de turci suntu catu se póte de tari si bine fortificate, cu tóte aceste inse sum de convingere ca déca la momentulu datu, vomu dá navala din tóte partile asupr'a óstei lui Osman-pasi'a, acést'a va deveni intr'o situatiune din cele mai periculóse, ce se potu cugetá. — Mergundu inainte am datu peste unu regimentu de cavaleria russescu care tocmai facea serviciu religiosu la inmormentarea a doui cazaci, cari deminéti'a au fostu impuscati de turci, cu cari se intalnisera pe candu patrulara. La acést'a intalnire russii au fostu in numeru de 6 ómeni, ér' din partea turcésca au fostu 20 cerchesi, din cari au cadiutu 7. — Dupace am facutu escursiunea acést'a, m'am intorsu prin ante-posturile nóstre indereptu in tabera.“ —

Astadi de pe la órele $4\frac{1}{2}$ diminétia se aude o canonada mare din partea despre Plevn'a, de unde pana acuma la órele 9 n'avemu nici o scire. Comandantulu divisiunei romane de aici colonelulu Anghelescu a plecatu de diminétia spre Riben, unde sunt trupe de ale nóstre spre a se informá despre cele ce se petrecu inaintele.

Nu credu inse, ca acést'a canonada se fia pregatirea atacului, ci mai multu credu, ca voru fi numai mici incaierari intre trupele din anteposturi.

Eri diminétia generalulu russescu Lascareff a trecutu riulu Vidu cu doue regimente cazaci si doue baterii, luandu si dela romani unu regimentu de calarasi, spre a face o recunóscere fortiata spre sioseau'a ce duce dela Plevn'a la Sofi'a. Ajungandu spre séra pe la Trstenic a intalnitu trei escadróne cerchesi turcesci, pe cari ia pusu pe fuga spre Plevn'a si ia urmaritu pana ce ia asverlitu in orasiu, de unde inse ai nostri trebuira se se retraga, din causa ca inoptase. S'au retrasu pana spre satulu Trstenicu, unde au dormitu in tabera acésta nópte. Canonad'a ce audiramu asta diminétia, póte chiaru se fie acolo.

Nu potu se asteptu cu scrisórea pana ce voiu audi resultatulu, ca-ci voiescu a me folosi de ocasiunea, ce o amu, a ve-o tramite pana la Turnu prin unu domnu, care merge acolo. —

Sciri telegrafice. — (Agenti'a „Havas“.)

Calafatu, 24 Augustu n. Eri diminétia in reversatulu dilei, siepte barci turcesci, incarcate cu trupe, cercara, sub protegerea a doue companii si a patru tunuri asiediate pe malulu dreptu, se ocupe o insula a Dunarii (ostrovulu dela Canap'a) aprópe de Vidinu. O compania romana, care se aflá in façia pe tiermulu stangu, deschise asupra turciloru unu focu viiu, care-i impedecà de a se stabili in insula. Lupt'a a duratu pana la siepte óre si jumetate dimineatia. Dupa aceea bateriile din Vidinu trasera tóta diu'a asupra Calafatului, fara de a produce vreo daunu seriósa. Turcii facu preparative pentru o noua incercare de trecere.

Giurgiu, 24 Aug. n. Bateriele russe din Slobozi'a si din Pyrgos au bombardatu Rusciuculu dela médianópte pana la 3 óre diminétia; turcii au respunsu la foculu rnssiloru. Populatiunea din Giurgiu a fostu provocata se parasésca cetatea. —

Gorni-Studen, 24 Aug. n. Generalulu Dorojensky anuntia din trecerea Sipcei, ca la 21 russii respinsera diece asalturi ale turciloru, cari se prelungira pana la miediulu nóptiei. La 22, la 5 óre de diminétia, turcii reincepura focurile; dér' sciindu prin esperienti'a din ajunu, ca unu atacu de frontu nu ar' poté isbuti, ei asiediara la o mare distantia doue baterii, destinate a contrabate positiunile russesci. In acelasiu timpu se incercau a inaintá cu ajutoriulu cotituriloru si a drumuriloru deschise. Focurile nu incetara dintr'o parte si dintr'alta, decatu la 7 óre sér'a. In nóptea de 22 spre 23 turcii deschisera de doue ori foculu, dér' russii nu respunsera. Perderile russiloru in diu'a de 21 fura 200 ómeni. In cea de 22 ele fura multu mai mici. — La 23 Aug. la 8 óre de diminétia turcii atacara din nou trecerea Sipcei. La plecarea curieriului unu primu atacu a fostu respinsu si lupt'a continua.

Gorni-Studen, 24 Aug. n. La 22 turcii atacara cu fortie considerabile Ayaslar, de unde gonira doue batalióne russesci. Comandantulu corpului alu treilea ordonà lui gen. Proworoff de a reluá acésta positiune. Ordinulu fù imediatu esecutatu, de si erá 10 óre sér'a. Regimentulu Sofi'a luà cu asaltu positiunea, neperdiendu decatu 23 ómeni. Foculu dura tóta nóptea. — La 23 desu de diminétia turcii atacara din nou positiunea din Ayaslar, dér' fura respinsi de trei ori pe tóte punctele de regimentele Niewsky si Bolhofsky. Unu nou atacu alu turciloru se astépta pe acestu punctu. —

Gabrov'a, 24 Aug. n. In 23 armat'a lui Suleiman a reinoitu cu fortie considerabile ataculu contra posi-

tiuniloru armatei russe la Sipc'a. Acestu atacu s'a facutu de odata din 3 parti si cu-o inversiunare eumplita. Russii intariti de catra tirailorii brigadei a 4-a, cari le alergara in ajutoriu calari pe cai de cazaci, respinsera tóte asalturile turciloru. Brigad'a 4-a sosi indata tóta; ea intrà in focu la 9 óre sér'a. Bataliunea a 16-a a luatu cu asaltu inaltîmile ce se aflau inaintea aripei drepte a russiloru. Lupt'a s'a prelungitu totu asia de crancenu pana tardiu in nópte. Canonad'a a duratu chiaru in totu timpulu eclipsei lunari, care avù locu nóptea acést'a. Cu tóta superioritatea numerica a turciloru si cu totu effectulu focuriloru loru crucisiate destructóre, russii s'au mantienutu in positiunile loru dela Sipc'a contra intregei armate a lui Suleiman-pasi'a luptandu patru dîle, fora de a mancá cevasi caldu si fora de a dormi. Catra 4 óre diminétia lupt'a a reinceputu, inse se margini in impuscaturi dese, cari se rarira apoi din ce in ce si nu se mai audiá la Gabrov'a. Scirile ultime dela Sipc'a spunu, ca arip'a stenga a turciloru a fostu batuta.

G a b r o v 'a, 25 Aug. Foculu a continuatu eri tóta diu'a si numai preste nópte fù intreruptu. Russii si-au mantienutu eroicu tóte positiunile. Perderile turciloru nu suntu cunoscute, inse trebue se fie enorme; celea ale russiloru suntu destulu de considerabile. In cele 4 dile din urma s'au transportatu la Gabrov'a 27 oficieri si vreo 900 soldati raniti. Cifr'a mortiloru nu e cunoscuta. — In 25 diminéti'a, canonad'a s'a reinceputu. Lupt'a este totu asia de crancena. Russii se tienu voinicesce. Mai multe atacuri consecutive ale turciloru au fostu energicu respinse. Generalulu Dorejensky care a condusu atatu de bine lupt'a in cele d'antaiu 3 dile, a intimpinatu astadi o mórte eroica.

G o r n i - S t u d e n, 26 Aug. n. Ataculu turciloru aprópe de Ayaslar nu s'a reinoitu dela 23 incóce. Turcii se concentra in numeru considerabilu si se fortifica. Positiunile din façi'a loru sunt ocupate de russi. In cele doua lupte de lenga Ayaslar russii au avutu 1 oficieru si 66 soldati morti, si 11 oficieri si 274 soldati raniti.

C o r a b i 'a, 25 Aug. (Serviciulu lui „L'O r i e n t".) A r m a t 'a r o m a n a, care a trecutu pe malulu dreptu asta nópte v a o p e r á i n i n t i e l e g e r e c u a r m a t 'a r u s s a c o n t r a l u i O s m a n - p a s i 'a. Podulu d'aci e construitu solidu. In timpulu trecerei capulu podului, bine fortificatu, a fostu aperatu de trupe romane tramise din Nicopoli. O singura divisiune a trecutu pana acuma. Avemu va se dîca acuma 2 divisiuni in Bulgari'a. Principele a asistatu la trecere; elu este inca totu aci, asia si d. Bratianu.

C o r a b i 'a, 26 Aug. I. S. principele Carolu pléca la Turnu-Magurele. Mare entusiasmu in armata.

T u r n u - M a g u r e l e, 27 Aug. Aprópe de Plevn'a unu escadronu de calarasi facundu o recunóscere au luatu dela turci 40 carutie góle destinate pentru transportulu de victualii. Ele au fostu aduse aici.

V i e n 'a, 27 Aug. (Biur. corresp.) Lui „Politische Correspondenz" i se anuntia din Belgradu 27 l. c.: „C o n s i l i u l u d e m i n i s t r i i a l u S e r b i e i a d e c i s u s u b p r e s i d i u l u p r i n c i p e l u i c o o p e r a t i u n e a a r m a t e i s e r b e s c i c u a r m a t 'a r u s s a i n B u l g a r i 'a."

Adress'a poloniloru din Lemberg.

Cele ce se petrecu in sinulu deputatiloru din d i e t 'a G a l i t i e i i n L e m b e r g trebuie se ne interesseze din mai multe puncte de vedere. Scimu ca polonii se bucura de unu gradu de autonomia, pe care noi l'amu numi pôte insemnatu, dér' care pe densii prea puçinu ia multiumitu. Oppositiunea natiunala din Cislaitani'a 'si-a datu in mai multe ronduri tóte silintiele de ai castigá pe poloni pentru o actiune comuna parlamentara contra partitului domnitoriu, inse nu ia potutu capacitá si tóte incercarile in privinti'a acést'a remasera fora resultatu. Cate unu momentu, cumu a fostu pe timpulu ministeriului Potocki si Hohenwarth — se parea ca polonii au recunoscutu necessitatea unei coalitiuni durabile cu partitele federalistice, dér' in momentulu urmatoriu incepéu se siovaiésca din nou, separanduse si paralisandu asia planurile oppositiunale. Polonii se leganau in speranti'a, ca voru poté realisá cu ajutoriulu maghiariloru si alu nemtiloru unulu din visurile loru, adeca unu feliu de trialismu intre nemti, poloni si maghiari.

Serviciulu ce l'au facutu polonii pe bas'a acést'a regimului dualisticu votandu in cestiuni grave cu nemtii decembristi, nu le-a adusu inse nici unu bine. Nemtii s'au folositu de ei si autonomi'a, cumu o visá polonii, a remasu visu. Dér' celu ce se arde odata bine, tiene minte si se padiesce mai multu in viitoriu. Asia si polonii vedienduse insielati in sperantiele loru nu se mai simtu dispusi a servi de instrumentu dualistiloru. De alta parte ei nu se potu desbracá de idee'a natiunala polóna, care culminéza in restabilirea sub o forma séu alta a vechiului regatu. Cea mai buna si mai semnificativa espressiune a dorintieloru si temeriloru, de cari suntu condusi astadi in cea mai mare parte deputatii poloni, ne-o da unu proiectu de respunsu la mesagiulu tronului desbatutu si acceptatu in comissiunea alésa pentru acestu scopu de camer'a din Lemberg.

In proiectulu acest'a a caruia autoru este deputatulu Smarzewski, se esprima inainte de tóte multiumit'a pentru scutulu celu ofera tronulu natiunalitatii polóne si pentru introducerea limbei polóne in scoli, la tribunale si la tóte oficiele publice.

„Multiamit'a tierii — dice proiectulu — este cu atatu mai viua, cu catu Galiti'a e singur'a parte a Poloniei, care se bucura de drepturile cele mai sante nationale; representatiunea Galitiei totudeauna a doritu largirea autonomiei tierii in privinti'a legislativa si administrativa si a nisuitu la conservarea interesseloru speciale istorice, nationale si economice ale Galitiei. Cu intristare am trebuitu se esperiamu, ca Galitiei i s'au retrasu acele prerogative, cari au fostu espressiunea individualitatii tierei acesteia; ne facu nelinisce unele semne de invidia façia cu tiér'a nóstra, pe care grati'a monarchului nu-o póte intotudeaun'a delaturá." Proiectulu esprima apoi speranti'a intr'unu viitoriu mai bunu si continua: „Fora temere privimu la marile evenimente politice. Intieleptiunei monarchului au de a multiumi popórale, ca Austri'a possede deplin'a libertate de actiune; dorimu din sufletu cá vocea poternica a imperatului se apese in modu decisivu cumpen'a evenimenteloru; n u m a i a t u n c i v a d o m n i p a c e d u r a b i l a s i e c u i l i b r i u, c a n d u t ó t e i n d i v i d u a l i t a t i l e n a t i o n a l e s e v o r u i m p a r t a s i d e e g a l e d r e p t u r i. Numai conservarea si aperarea drepturiloru istorice nationale in Europ'a orientala va dá o garantia de pace. Natiunea polóna se lupta de secoli pentru cultura si pentru libertate; dupa o suta de ani natiunea nu a perdutu nimicu din vitalitatea s'a, ea si astadi se intrepune pentru tendintiele cari le-a aparatu cu nefinite sacrificii. C u e n t h u s i a s m u s e v a i n t r e p u n e t i é r 'a p e n t r u l a r g i r e a p o t e r e i, d e c a r e a r e l i p s a A u s t r o - U n g a r i 'a i n r e a l i s a r e a m i s s i u n e i s a l e e s t e r i ó r e."

Bucuresci, 14/26 Augustu 1877.

Nu ati perdutu din vedere fapt'a, ca sultanulu Abdul-Hamid declarase tronulu Romaniei de v a c a n t u, indata dupace camerele acestei tieri si guberniulu seu decisesera a se oppune cu armele inpumnate la devastatiunile turcesci. Asia déra Carolu de Hohenzollern nu mai esista cá Domnu alu Romaniloru in Almanachulu turcescu. Despre fasele, prin care a trecutu istori'a acelei detronari din Maiu incóce, credu ca pentru orientarea si conformarea romaniloru e bine se se faca inca de acumu unele revelatiuni.

Gaciti, cine s'a bucuratu mai multu de acea detronare? Calugarii greci si familiile fruntasie grecesci din Fanaru. Veti intrebá de causele bucuriei loru. Ele suntu cunoscute. Aduceti-ve aminte, ca in a. 1863 numai in urmarea unirei complete sub unu singuru Domnitoriu si cu legislatiune unificata a fostu possibila secularisarea m o n a s t i r i l o r u i n c h i n a t e la locurile sante, adeca la Ierusalimu, la Muntele Athos, muntele Sinai in Arabi'a, patriarchi'a din Constantinopolu, cea din Alesandri'a si din Antiochi'a, monastirea Drianulu din Epiru etc. Preste patrudieci de ani cursese processulu intre calugari si intre principate, intrige si negotiatiuni diplomatice fora numeru au urmatu intre Turci'a si Russi'a in acea mare cestiune, din care toti calugarii grecesci au esitu invingatori chiaru cu documentele care marturisia cu totulu in c o n t r a loru. In fine acelu nodu gordianu se taiase in doue sub domni'a lui Alesandru Ioanu I. prin poterea tierei, éra sub Carolu se taia in mii de bucati. Calugariloru li se promisese indemnisatiune in capitaluri de bani, ei inse refusara in modulu celu mai bruscu intre proteste si amerintiari, ca érasi va veni timpulu loru. Astadi ei credu ca acelu timpu a venitu. Decandu cu bataliile dela Plevn'a, Pórt'a otomana incepù se créda, ca ea va esi invingatória din acésta campania si va dictá conditiunile de pace, intre care va fi si aceea, cá Uniunea principateloru romane se fia si se remana desfiintiata in veci, éra in locu de aceea se se restaure cele doue domnii, cu cercu de activitate camu catu este alu Banului Croatiei in monarchi'a dvóstra, cu diete provinciali, cá o fictiune de potere legislativa, dela care apoi se tramitia si romanii deputati la parlamentulu otomanu, cá s u p u s i o t o m a n i. Vedeti dv., turcii n'au nicidecumu gustu reu, éra calugarii greci spera fórte multu, ca se voru potea folosi minunatu de aceea conjunctura, candu natiunea romana trantita la parete, desbinata de nou in doue provincii, espusa la cabale electorali, compromissa la Pórt'a otomana si facuta de tóta ur'a la turci, nu va mai fi in stare de a se apará cu nici-unu modu de nou'a invasiune a calugariloru si va fi constrinsa ale restitui tóte imensele bogatii perdute in a. 1863. Ca calugarii greci au gustu totu asia de bunu cá si turcii, nu ve veti indoi intru nimicu, déca veti recapitulá cifrele ce representa averile monastiriloru inchinate, fia si numai in d o m i n i e. Sciti din datele statistice oficiali, ca numai dominiele din Moldov'a, din care tragea veniturile calugarii greci, se evalvasera la 653153 falci, adeca circa 1 milionu si 300 mii de pogóne (jugera) in valóre de 17 millióne 562129 galbini imperatesci, séu in bani austriaci la 86 millióne florini v. a. Se luamu si pentru Munteni'a totu numai atata in dominie; se adaugemu inse numerulu enormu de case, bolte prin orasie, edificie monastiresci si economice, odóra bisericesci, si veti avea prea usioru sum'a totala de preste 200 millióne florini, pe care o pretindu acei calugari dela Romani'a. Bine se fia intielesu: acést'a e evalvarea dela 1860 superficiala destulu; astadi ea ar' dá cifra celu puçinu cu 25% mai mare. In façi'a acestoru cifre nu se va mirá nimeni, déca calugarii greci cu patriarchii loru in frunte, pandescu cu neadormire ocasiunile, si déca mai alesu dela patriarchulu de Constantinopolu esu mereu enciclice catra cleru si poporu, in care 'lu invétia, cá se fia si se remana c r e d i n t i o s u turciloru, se se róge in St. biserici pentru victori'a armeloru sultanului si chiaru se se inroleze in armat'a lui. Trebue se distingemu aprigu intre grecii patriciani din capital'a imperiului otomanu cu regimentulu loru de calugari si intre ceilalti greci din regatulu Greciei si de prin insule. Nu amu cunoscutu nici-unu grecu filoromanu, am cunoscutu inse mii de greci, carii urescu si despretiuescu pe romani tocma cá maghiarii, éra fanariotii din Constantinopolu traiescu si moru in acea convictiune ratacita, ca nu numai fóstele mosii ale monastiriloru inchinate, ci Romani'a intréga se cuvene loru cá drépta proprietate, cá apanagiu pentru familiile loru. Éta pentru-ce nu le convine nimicu din cate s'au facutu dela 1859 in Romani'a si cu atatu mai puçinu le póte conveni pe tronu Hohenzollern cu dreptu hereditariu.

In adeveru, nici o lovitura nu a fostu asia grea pentru greci cá tronulu hereditariu in Romani'a. Cate aspiratiuni dulci si fantastice au disparutu, cate familii grecesci patriciane au remasu pe diosu, cati calugarasi stau neinaintati la rangu de egumeni si archimandriti, éra concubinele loru suspina dupa o viétia mai desfetata! — In catu pentru turci, ei in acestu punctu nici odota n'au ascunsu mîti'a in sacu, ci au spus'o curatu, ca la cea de antaia ocasiune binevenita voru dá cu pitiorulu in tronulu hereditariu romanescu si'lu voru sfarmá. Acestu planu alu turciloru este prea bine cunoscutu in regiunile superiori ale Romaniei, scimu cu totii ce avemu se asteptamu dela turci cá si dela muscali in casu de a invinge séu unulu, séu altulu; de aceea si scimu fórte bine, pentru ce suntemu decisi a ne b a t e, si de ce regretamu ca ne lipsescu inca macaru 100 de tunuri pe lenga cate le avemu. Nici-una din poterile invecinate cu noi nu se bucura ca amu pusu si noi man'a pe arme; tóte ar' fi voitu se ne védia cu manile góle ca si pana ací. Compatriotii dvóstre au aplicatu cele mai iscusite maiestrii spre a ne face se ne retragemu dela Calafatu, se fugimu la munti, si mai multu, se ne desfiintiamu armat'a, si asia se fimu de batjocur'a loru. Candu vediura, ca cu acea manopera nu scotu nimicu la cale, ne disera ca suntemu rebelli, ne amerintiara déca ne vomu apara la Dunare si cu atatu mai multu déca o vomu trece. De aceea dicu eu, ca ide'a primitiva a principelui Carolu a fostu cea mai buna: A nu astepta, cá celu ce ti s'a declaratu de inemicu, se te atace elu mai antaiu, ci se'lu lovesci tu si inca asia, cá se tiena minte in veci. Nu din culp'a nóstra amu ajunsu aici, logic'a neinduplecata a fapteloru, a evenimenteloru ne aduse in situatiunea de façia. La fapte nu se respunde cu vorbe góle, ci érasi totu numai cu fapte. Trebue se cutezamu, si vomu cuteza. Pe noi Plevn'a nu ne-a descuragiatu, din contra, ea ne conveni cumu se cade. Pentru noi bataliile dela Plevn'a fusera providentiali. Amu potutu se invetiamu fórte multu din ele si amu invetiatu.

In catu pentru unu D o m n u din vreo familia européna, apoi acumu cá niciodata ne vinu aminte invetiaturile marelui, déra nefericitului patriotu Grigorie G h i c 'a, Domnulu Moldovei, carele in Memorandulu seu adressatu catra ministrulu primariu alu Franciei contele W a l e w s k y in an.

1857 depusese intre altele, acestea confessiuni demne numai de sufletele cele mai nobili:

„Cu rusînea mea marturisescu — scriá Ghic'a voda catra filoromanulu Walewsky — ca in timpu de siepte ani, catu am gubernatu Moldov'a, am facutu o multime de nedreptati si nelegiuiri. Cugetulu me mustra. Ddieu se se indure si se me erte. Inse ce eram se facu, candu eram in relatiuni de inrudire si de amicitia cu toti boierii? Cumu erá se nu punu ministru pe verulu meu, mare logofetu pe cuscrulu meu, postelnicu pe fiiulu meu, presiedinte la divanu (consiliu de statu) pe cumnatulu meu, prefecti pe nepoti si pe amici, priveghiatori (subprefecti) si politiai pe ómenii acestora. Si déca unii din ei nedreptatiau pe ómeni, déca ei condamnau pe nevinovati, déca rapiau pe façia onórea si averea cuiva, ce erá se facu eu? poteam se fiu totudeauna dreptu? — Déca'i departam din functiune, trebueamu se punu pe altii cá si densii, pentruca Regulamentulu organicu nu'mi permittea se punu pe oricine cu merite. — Déca'i condamnamu, me condamnam pe mine insu'mi, ca-ci mi'i faceam inimici neimpacati, carii apoi me prigonia necontenitu, me calumnia in façi'a poporului si catra Pórt'a otomana, care voiá se me védia aternatu absolutu dela ea, si care avea intru nimicu a'mi taiá capulu dupa vechi'a sa datina."

Si mai departe continuá Ghic'a voda: „Am avutu simtire de romanu, am fostu din anima patriotu; sufletulu meu strigá pururea dreptate, inse puçinu poteam face. M'asiu fi departatu din positiunea, in care me aflam, déra cine altulu dintre pamenteni poté se fia mai bunu decatu mine? Nevoi'a me facea se suferu tóte si se tolerezu multe rele. Una rudenia de ale mele torturá si spoliá cu tóte poterile pe nisce locuitori pontasi,*) alt'a rapia mosiile dela mii de rezesi,**) pe cari'i lasá in cea mai mare saracia si ticalosiia; alt'a devastá thesaurulu tierei, alt'a pradá cassele municipali etc. etc. etc."

Eca, unde cugeta turcii si grecii cu calugarii loru se aduca érasi pe Romani'a! Si cine se'i mai sara intru ajutoriu? Unu Napoleonu III, unu conte Walewsky si conte Bourqueney, unu Benedetti si toti ceilalti patroni ai Romaniei din anii 1855 pana 1870 nu mai sunt. Ce ne a mai remasu? Braçiale cu armele, Dumnedieu si dreptulu nostru, solidaritate nationale cá niciodata, firma decisiune de a ne rescumpará si acumu patri'a, fia macaru cu sangele dela doue corpuri de armata. Noi astadi avemu se alegemu intre tirani'a vechia si intre mórte. Ne amu alesu mórtea cu onóre, mam'a libertatiei si a independentiei.

Principele Dimitrie Ghic'a presiedintele grupei asia numite, a „Centrului", a adressatu catra directorele diuariului „Press'a" organulu principalu alu „Centrului", o scrisóre care sub impregiurarile critice de façia este unu actu de inaltu patriotismu si merita de a fi cetita de catra toti romanii:

Domnule directoru! Vedu cu-o viua dorere continuarea unei polemice ivite intre diuariele diferiteloru partide politice, care polemica, intr'o stare normala a lucruriloru, este nu numai naturala, dér' in multe casuri chiaru folositóre. Astadi inse, candu jun'a nóstra armata da peptu cu inimiculu, toti romanii nu me indoiescu, au privirile atientite catra acea brava armata, compusa din copii si fratii nostri.

Este dér' o mare gresiéla a continuá acést'a polemica in momentulu de façia si a aduce astfeliu turburare in spiritulu luptatoriloru chiamati a apará drepturile scumpei nóstre patrii.

M'adressezu catra dvóstra, dle Directoru, rogandu-ve cá diuariulu „Press'a" care, la mai multe ocasiuni, a representatu opiniunile mele, se dé in privinti'a acést'a unu bunu esemplu, abtienanduse de a respunde la provocarea ce i s'ar' face din partea adversariloru sei politici; ca-ci in aceste momente, toti romanii trebue se fia uniti cá unu singuru omu.

Ve rogu se binevoiti a publicá lineele aceste in colónele diuariului dvóstre etc. Dimitrie Ghic'a.

Cetimu in „Romanulu" urmatóriele correspondintie:

„Parodin, 6/18 Augustu. Pregatirile inaintéza neincetatu, dér' se pare ca russii totu nu suntu in numeru indestulatoru pentru a atacá positiunile formidabile pe care le ocupa 70,000 turci. A dou'a divisiune russésca a trecutu si dens'a Dunarea si amu vediut-o eri indreptandu-se spre Bulgareni. Ante-posturile russesci n'au inaintatu, dér' asta-nópte o colóna tare de cazaci a inaintatu spre Pelisiatu, care se afla in manile nóstre. Cuartierulu generalu alu generalului Zattoff (care comanda corpurile IX si XIV) se afla totu aici la Parodin. Generalulu Nepokoïcinski a sositu dilele acestea aici pentru a inspectá trupele. Este cu nepotintia a prevedea ce miscari au se faca turcii; este inse probabilu, ca ei nu voru atacá si au se tréca inca multe dile pana se incépa operatiuni mai serióse. Credinti'a mea este ca in artileria turcii voru fi superiori.

Tóte drumurile dela spatele armatei, pe lenga care me aflu, suntu semenate cu gropi din cari tiraliorii voru avé se sustiena lupt'a. Asemenea pe tóte délurile dela spatele nostru este desfasiurata artileria. Tóte aceste dispositiuni suntu luate pentru a aperá retragerea. La Bulgareni se construesce unu podu de lemnu preste rîulu Osm'a. Elu este destinatu a inlocui podulu de pétra de pe acestu rîu, care e fórte strîmtu si stricatu. Bande de talhari au aparutu in diferite localitati. Atacarea corespondintelui Pognon, n'a fostu facuta decatu de nisce talhari. Mai alalta-eri doui negutiatori bulgari au fostu gasiti ucisi pe strada, dinaintea pravalieloru loru; gaturile loru erau taiate. Se spune ca mobilulu acestui omoru ar' fi fostu ca ei vindéu prea scumpu."

Sistovu, 8/20 Augustu. Dela trecerea armatei russe preste Dunare Sistovulu a devenitu unu punctu fórte insemnatu, ca-ci pe aici a trebuitu se tréca pana acumu si armata, si munitiuni, si proviantu, totu in fine ce s'a transportatu pana astadi in Bulgari'a. De aceea si miscarea ce se vede aici cá si in Zimnicea, este din cele mai mari. Pe fiacare di sosescu nenumerate cara de transportu si pe lenga carausii evrei si romani basarabeni din Russi'a, vedi multime de sateni din Romani'a, care pentru a descarcá aici si a se reintórce apoi in tiéra, care pentru a inaintá in interiorulu Bulgariei, spre Biel'a, Tîrnov'a si alte puncte, unde se afla armata. Cu deosebire acumu de candu au incetatu ploile si s'a mai batutu drumulu, transportulu a devenitu inca si mai mare si, de diminétia pana séra, nu vedi decatu unu siru lungu de carutie, care cu boi, care cu cai, si aceste siruri sunt atatu de lungi, in catu adesea capulu sosesce in Biel'a, pe candu cód'a se afla inca dincolo de Zimnicea. Tocmai astadi au inceputu se sosésca din nou p'aci trupe, si-'si póte cineva inchipuí cu catu miscarea s'a maritu.

S'ar' parea cuiva lucru necrediutu ca limb'a care se vorbesce aici mai multu este cea romana. Cu tóte astea e asiá. Mai toti bulgarii de aici vorbescu romanesce, apoi sunt sutele si miile de tierani romani din Romani'a si Basarabi'a russésca, evrei din Munteni'a si Moldov'a si in fine Romanii de aici din locu; ca-ci in Sistovu este unu cuartiru locuitu de romani, care pórta si numele de mahalau'a (suburbi'a) romanésca.

Fiindu-ca vorbescu despre romani, me vedu silitu a constatá ca nu sunt mici nevoile ce trebuie adesea se sufere bietii tierani veniti cu transporturi. Dintre acestia parte sunt rechisitionati de autoritatile militare russe, parte sunt angagiati cá carausi de catra particulari, adeca de catra speculantii evrei. Si unii si altii au adesea se sufere multe neajunsuri. Am vediutu eu cu ochii mei unu casu, in care sermanii tierani au fostu insielati amaru de nesce speculanti evrei. . . . Partea cea mai rea este, ca cei frustrati n'au la cine reclamá, candu se afla trecuti peste fruntari'a Romaniei. Nu s'ar' poté remediá mai bine acestu reu, decatu tramitiendu guvernulu Romaniei unu representante peste Dunare, unu feliu de consulu, care se serve de intermediaru oficialu pe lenga autoritatile bulgare si russe, cari, in casulu acest'a, voiu se speru, ca voru dá totudeun'a satisfactiunea ceruta. Dicu, voiu se speru, pentru-ca chiaru si in tiéra la noi, cu tóte autoritatile, se intempla fórte desu asemenea abusuri. La Zimnicea si pe la statiunile drumului de feru Bucuresci-Giurgiu am vediutu multime de tierani, reclamandu-si dreptulu loru fora a si-'lu poté dobandi. — Astfeliu la statiunea Banés'a, o suma de sateni adusi cu fenu pana acolo si luati numai pe doue dile au fostu tienuti o septemana, fora a li-se dá macaru o mana de fenu pentru vitele loru, lipite de fóme, si dupa o septemana, in locu de plata, se dete fiacaruia o incarcatura de obuse, dicundu-li-se: „Pasiolu, pasiolu, Zimnicea!" — „D'apoi bine domnule, ne-amu lasatu casa si copii si munc'a nóstra, si apoi n'avemu saracutii de noi nici macaru unu banu se ne hranimu noi si cu aste vitisióre!" — Acesti tierani erau din plas'a Calnistea, comun'a Stramb'a. Primariulu din Banés'a reclama, inse d. capitanu Kalinoff 'lu imbrancí si tieranii trebuira se mérga cu obuse la Zimnicea si póte mai departe. Dupa cumu vedeti, domnule redactoru, trebuie se se ié mesuri mai energice, déca nu pentru deservesit'a vindecare a reului, celu puçinu pentru micsiorarea lui.

Se dice p'aici, ca peste puçinu timpu trecatórea principala nu va mai fi Zimnicea-Sistovu, ca-ci este pré departe de loculu, unde au se se transporte pe viitoriu trupe, munitiuni si provianturi. Se crede, ca rolulu Zimnicei 'lu va luá pe viitoriu satulu Petrosiani, unde podulu este gat'a si peste care s'au facutu dejá ceva transporturi. Asemenea si la Paraipanu se afla unu podu gat'a. Unulu din cele doue poduri dela Zimnicea va fi transportatu la Petrosiani.

Aici in Sistovu nu se afla decatu unu singuru turcu, si acest'a e tocmai judecatoriulu, care, standu in bune relatiuni cu locuitorii chrestini de aici, n'a fugitu la venirea russiloru, cumu au facutu coreligionarii sei. Elu se preambla prin Sistovu cu unu soldatu russu dupa densulu. Alaltaieri diminétia s'au gasitu doui bulgari asasinati dinaintea pravaliei loru, unde se culcasera. Ei erau loviti cu toporulu. Nu s'au potutu inca descoperi faptuitorii. E bine, ca asemenea casuri nu sunt pré dese.

Cetimu in „L'Orient":

Batin, 23 Aug. st. n. Turcii primescu multe intariri. Sciu din isvoru siguru, ca la Varn'a de optu dîle incóce nu au debarcatu mai puçinu de 12,000 ómeni, cari au fostu indreptati dupa trebuintia spre Rusciucu séu spre Osmanbazar. — Armat'a russa primesce asemenea intariri, inse nu asiu fi in stare a le determiná cifr'a, pentru-ca sunt indreptate spre Rasgrad si nu de partea acést'a. Anteposturile russe sosescu la Pokioï. Armat'a russa de pe tiermulu dreptu alu Jantrei e tare mai cu séma in centru unde se afla, credu, 40,000 ómeni. Arip'a stanga, unde me aflu, se compune din 20,000 ómeni; arip'a drépta, care amenintia Osmanbazar, trebuie se aiba 30,000. Socotiti catu face in totalu. Cifrele aceste, me grabescu a-o spune, sunt numai aprocsimative. Ne-ar' trebui inca 50,000 ómeni si in mai puçinu de 15 dîle turcii ar' fi invinsi. Se astépta — nu turcii, ci cei 50,000 ómeni. Ei sunt pe drumu, cumu se asigura p'aici. Sanetatea armatei e escelenta.

Dela **Orade'a-mare** amu primitu dilele acestea urmatoriulu necrologu memorabilu mai alesu pentru generatiunea nóstra betrana:

„Capitululu gr.-cath. Oradanu in numele seu si alu numerosiloru consangeni cu anima franta de dorere face cunoscuta mórtea iubitului confrate

NICOLAU BORBOLA de GIUNGIU,

canonicu archipresbiteru si prepositu capitulariu alu bisericei gr.-cath. Oradane, vicariu episcopescu, abate de Petur, professoru emeritu si doctoru in drepturi, licentiatn in SS. theologia, cavaleru alu stralucitului ordu Leopoldinu s. c. l.

intemplata in urmarea debilitatii betranetieloru la la 19 Augustu 12 óre din di, in anulu vietiei alu 94-le, éra alu preutimei 67-le, findu provediutu cu sacramentele moribundiloru.

Remasitiele pamentesci ale repausatului se voru asiediá la repausu eternu dupa ritulu gr.-cath. in cript'a bisericei cathedrale in 21 l. c. la 4 óre dupa médiadi. Pentru repausulu sufletului in Domnulu adormitu se va tiené s. lithurgia in 22 Augustu la 8 óre demanétia. La care trista solemnitate cu tóta onórea sunt invitati toti consangenii, amicii, cunoscutii si veneratorii repausatului. — Oradea-mare 19 Augustu 1877.

Fia'i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!"

Unu anunciu de mórte arareori este mai lungu decatu acest'a; unu barbatu inse de distinctiune, nascutu in a. 1783 hirotonitu la 1809 representantele celu din urma alu contimpuraniloru sei romani literati, ar' meritá cu totulu alta descriptiune biografica, démna de elu, démna si de ai sei epigoni din a dou'a si a trei'a generatiune, care a urmatu dupa a densului. Se nu perdemu din vedere, ca venerabilele nonagenariu carui mai lipsia vreo 6 ani pana la 100, desi fusese unulu din cei mai buni romani ai timpului seu, totusi auctoritatile tierei luandu in consideratiune eminentele sale cunoscintie juridice s'au vediutu odinióra constrinse moralicesce, cá din toti jurisconsultii patriei de diverse nationalitati se afle pe acelu romanu mai demnu de a ocupá una din cathedrele cele mai importante la academi'a de drepturi din Orade'a-mare. Esitu din scól'a nationala a triumviriloru Miculu, Sîncai, Maioru, lucrandu una serie de ani conformu intentiuniloru episcopului seu Samuilu Vulcanu, cine s'ar fi potutu aflá mai demnu decatu Borbola, cá se succéda la scaunulu episcopiei dupa mórtea acestuia intemplata in 25 Dec. 1839! Borbola mai demnu decatu altii? Prea adeveratu in sensu romanescu; déra nu acestu sensu se luase in consideratiune, ci cu totulu alte scópuri. Dupace episcopi'a se tienù in veduvia aprópe trei ani, se denumi abia in 2 Aug. 1842 canoniculu Vasile Erdélyi si se hirotoni de episcopu numai in 4 Iuniu 1843.

Celu ce va incercá se scrie viéti'a lui Borbola, va aflá ca este constrinsu a scrie diumetate monografi'a diecesei romanesci de Orade'a-mare. Acésta dificultate inse nu va escusá nici-odata pe epigonii din Orade'a-mare, cá se nu compuna si se publice biografi'a intréga a lui Borbola. In acelasiu timpu octogenarii nostrii, cati voru mai fi in viétia voru sci se ne spuna pana in catu Borbol'a a participatu la compunerea monografiei „Secundae Legionis

*) Alias „vecini", in Munteni'a: clacasi, la dv. iobagi.
**) Alias mazili, boieranasi, séu ce erá la dv. armalistii, nobiles unius sessionis, boieri in opinca.

valachicae transilvanae.“ Se nu lasamu cá istori'a nóstra se mai fia mormentata si de aci inainte cu betranii nostrii. —

Invitare.

Adunarea generala anuala a despartiementului cerc. X (Clusiu) alu „Associatiunei romane transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“ se va tiené estu anu in Budatelecu lenga Catin'a in **10 Septembre** st. n. (taiarea capului St. Ioane, dupa calendariulu iulianu.)

Acést'a se aduce la cunosciinti'a p. t. domniloru membri fundatori, ordinari si ajutatori, cumu si preste totu intielegentiei si poporului romanu, alesu din acele tienuturi ale „campiei manóse a Transilvaniei“, intru acea ferma si intemeiata sperantia, ca voru grabí pe intrecute a luá parte la anunciat'a adunare, si estu-modu se voru nesuí a inaintá prin fapta scopurile salutari ale „Associatiunei“.

Clusiu, in 24 Augustu st. n. 1877.

Din siedinti'a comitetului de despartiem. cerc. X.

Dr. Gregoriu Silasi m. p., directoru despartiem. — Demetriu Popu m. p., actuariulu despartiem.

Anunciu bibliograficu.

Gramatic'a latina teoretica-practica cu vocabulariu latino-romanu, romano-latinu si de nume proprii de I. C. Tacitu, Partea I Edit. II emendata dupa observatiunile binevoitóre ale mai multoru dni professori de limb'a latina atatu din Transilvani'a, catu si din Romani'a, va appare in Septembre a. c. In alu treilea anu a dou'a editiune!

Comandele suntu a se face directu la autoru, prof. I. C. Tacitu in Brasiovu. Pretiulu 1 fl. Rabatu la 100 esemplare 20, la 50 esempl. 15, in suma mai mica 10.

Noutati diverse.

— (Paspórtele). Dela unu timpu incóce darea de paspórte s'au ageritu la noi fórte multu. Se observa inse, ca publiculu celu mare cunósce reu séu nici-decumu nouele mesuri; chiaru betranii au uitatu ca ele suntu cele de sub absolutismulu austriacu. Regulele ce se afla de presentu in vigóre aci la noi, suntu camu acestea. Déca nu esci reservistu, séu femeia tenera, cá se nu ti se dea nici-decumu pasportu, mergi mai antaiu la asia numitulu tata-de vecini (cetatiénu privighiatoriu preste cate 2—3 strade), dela care scoti testimoniu de omu de omenia si descriptiune personala, pentru taxa de 20 cr. De aci alergi la perceptoratu pentru testimoniu ca ai platitu contributiunea. Cu acestea in busdunariu mergi la dn. primariu si te rogi se-ti puna visa. Acumu cutedi a merge la prefectura (comitatu) cu timbru de 1 fl. v. a., unde te rogi cá se-ti céra unu pasportu dela ministeriu pe 1 anu. Acésta auctoritate politica a nóstra e una din cele mai complesante si exacte, 'ti inaintéza cererea indata a dou'a di la B.-Pest'a, 'ti spune inse cu parere de reu, ca mai curundu cá in 30 de dile nu vei poté se ai pasportu, ca suntu cu miile ómenii cari le ceru. Ce se faci tu, déca esci omu alu afaceriloru, comerciante, liferante, fabricantu, economu de vite, tata care ai vreo fiica maritata din colo si este bolnava pe mórte, professionistu care aici stai se mori de fóme, literatu cu urechile transparente totu de fóme? Pentru casuri de acestea prefectulu este auctorisatu cá se-ti dea unu certificatu pe 15 dile si in casuri estraordinarie pe 30. Adeverata gratia acésta pentru multime de familii; déra nimeni nu mai pricepe scopulu aceloru mesuri de securitate publica, dupace mai alesu de ani 20 incóce cele mai agere auctoritati politienesci s'au convinsu pe deplinu, ca in casuri de persecutari pentru crime si delicte paspórtele nu ajuta nimicu pe lume, ci tocmai din contra, cei mai cumpliti facatori de rele sciu se-si castige pasporturi ori cate le place, éra banditii si contrabandierii 'si pórta paspórtele loru de a umeru, incarcate cu plumbu si de brîu, ascutite pe tocila.

— („Nevinovati condamnati la mórte.“) Ni se scrie dela Dev'a 24 Augustu: In Nr. 61 alu stimatei dv. foi vorbindu despre individii, cari au fostu condamnati in Puiu dupa dreptulu statariu la mórte prin stréngu, ér' mai pe urma aflati nevinovati de catra tribunalulu din Dev'a si eliberati, ati adausu ca acei'a ar' fi fostu romani. Ce e dreptu ca in timpulu de acuma si atunci candu furii suntu jidovi séu unguri, indata se striga in gur'a mare, ca romani au fostu judecati. Si intre individii susu amintiti aflati nevinovati unulu a fostu romanu cu numele Boldea Iuonu, ér' celalaltu unguru, Bágya Ferencz, ruditu cu Bagyescii din tiér'a Hatiegului, adeca cu domni magnati. Óre alu cui norocu, a lui Boldea Iuonu ori a lui Bágya Ferencz a cadiutu mai multu in cumpan'a eliberarii? Eu credu, ca celu d'antaiu nu puçinu norocu a avutu in cestu din urma, ca-ci altfeliu, dicu, Boldea Iuonu o patiea. — Unu comitatensu.

Nr. 2555—1877. 2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 1 stipendiu de 84 fl. v. a. usuatu de juristulu in anulu alu IV-lea Laurianu Negrea, pentru 2 stipendia de cate 63 fl. v. a. si pentru 1 stipendiu de 60 fl. v. a. usuate de juristulu absolutu Iuliu Munteanu, de ascultatoriulu de filosofia Vasilie Rogneanu si de gimnasistulu Aureliu Florianu, tóte din fundatiunea repausatului Dr. de medicina Simeonu Romantiai, parte devenite curatu vacante, parte dechiarate cá atari pentru nelegitimarea pe tempulu prefiptu, despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu; prin acésta pana in **15 Septembre a. c.** se escrie concursu.

La stipendiele preatinse potu concurge:

1. Numai acei tineri studenti pauperi, cari sunt nascuti in marele principatu alu Transilvaniei.

2. Cari au din studie calculu de Eminentia si portare morale buna.

3. Afora de ascultatorii de medicina si jura, si acei'a cari se voru aplicá la scientiele reali, precumu: technica, montanistica si silvanistica.

4. Dintre concurenti voru avé preferintia „ceteris paribus“ cei de origine nobili si consangeni piului fundatoriu.

5. Dela concurenti se cere, cá testimoniele scolastice alaturande la cererile loru concursuali, se se dé in origine ori in copia autenticata, se produca carte de botezu, ér' atestatele de paupertate se fie provediute cu subscrierea antisthiei comunali si a parochului respectivu, si intarite cu sigilulu comunalu si alu parochului, precumu si cu subscrierea oficiului politicu de cercu, ér' in cetati si opide cu subscrierea parochului si a antisthiei cetatiene si opidane. — Cererile concursuali astfeliu adjustate se le substérna pana in terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta la 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877. 2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 1 stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Efraimu Iosifu Clain de Munthiulu, usuatu de gimnasiastulu Ladislau Popu, pentru nesubsternerea testimonieloru recerute la ordinariatulu metropolitanu pre terminulu prefiptu, dechiaratu de vacante; prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembre a. c.** st. n.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti pauperi nascuti in Transilvani'a, cari au din studie class'a generale I cu eminentia si portare morale buna si cari frecuentéza institutele de invetiamentu din Blasiu, dintre cari consangenii piului fundatore „ceteris paribus“ voru avé preferintia.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice, atestate de botezu si paupertate pre terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta la 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877. 2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru unu stipendiu de 100 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Ladislau de Torday, fostulu directore de oficiu protocolariu la r. cancelaria de curte transilvana, prin acést'a se escrie concursu pana in **15 Septembre a. c.** st. n.

Competitorii la acestu stipendiu fundatiunale de 100 fl. v. a. in intielesulu literiloru fundatiunali au a documentá:

a) ca sunt in categori'a studentiloru, prin urmare ca frecuentéza ver-una scóla reale, gimnasiale, academica séu universitate in provincia, cá ascultatori ordinari;

b) ca sunt nascuti in Transilvani'a, de nationalitate romani si lipsiti de midiulóce de intretienere; si

c) ca au moralitate buna, si in studie preste totu progressu eminente.

Cererile concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate se voru substerne pre terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. do Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877. 2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru unu stipendiu de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea fericitului episcopu alu Fagarasiului Ioanu Bobbu, usuatu de gimnasistulu Petru Suciu, pentru nesubsternerea testimoniului despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, dechiaratu de vacante, prin acést'a se escrie concursu pana in **15 Septembre a. c.** st. n.

La acestu stipendiu potu concurge tineri studenti de natiunalitate romana gr.cath. nascuti in Transilvani'a, cari au calcule de eminentia in studie, si portare morale buna.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate pre terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877. 2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 3 stipendie de cate 60 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Gavrilu Vaida de Sóos-Mező, usuate de juristii Emiliu Vaida si Ioanu Barbulu, si de gimnasistulu Danila Hossu, pentru nesubsternerea testimonieloru scol. despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, dechiarate de vacante, prin acést'a se escrie concursu pana in **15 Septembre a. c.** st. n.

La aceste stipendie potu concurge tineri studenti de natiunalitate romani, nascuti in Transilvani'a, cari se afla in necsu familiaru s'au sunt consangeni de ai piului fundatore ori a soçiei sale nascuta Folioviciu, si au din studie calculi de eminentia si portare morale buna.

Concurentii la aceste stipendie au de a tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate, precumu si despre necsulu familiare, in care se afla cu fundatorele, pre tempulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.